

MONITOR 34

PISMO PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 34 W RADOMIU

dwumiesięcznik
Nr 1 (6) 2018/2019

GWIAZDOZBIÓR

czytaj str. 2

Rozmowa w 34 minuty ...

czytaj str. 2

Rozmowy (nie)kontrolowane

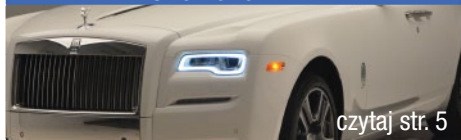
czytaj str. 3

IVOTEKA

czytaj str. 4

AUTOHOLOWANIE

czytaj str. 5

(ANI)MALSY

czytaj str. 5

MATI POLECA

czytaj str. 7

Sportowy ŚWIAT

czytaj str. 8

Drogi Pamiętniku!

czytaj str. 8

Międzynarodowe Pokazy Lotnicze Air Show

Na 100-lecie odzyskania niepodległości i 100-lecie polskiego lotnictwa w Radomiu odbyły się Międzynarodowe Pokazy Lotnicze Air Show, na które przygotowano bardzo bogaty program

W tym roku można było obejrzeć czołgi i maszyny bojowe, a także różnego typu samoloty. Publiczność żywo reagowa-

br. udało się w tej maszynie naprawić silnik, dzięki czemu pokazał się na płycie lotniska i przeleciał przed widownią. Organizato-

ła podczas pokazów odważnych pilotów, którzy dokonywali na niebie niewiarygodnych akrobacji. Najbardziej czarowały odrzutowce. Niestety pierwszego dnia pokazów pogoda na kilka minut spletała psikusa i zaczęło padać. Pokazy ze wzglę-

rzy nie chcieli narażać tej zabytkowej maszyny, dlatego samolot nie zaprezentował się na niebie. Jego obecność według mnie była bardzo ważna, ponieważ obchodzimy 100-lecie odzyskania niepodległości Polski oraz 100-lecie polskiego lotnictwa, a to podniosło znacznie rangę imprezy. Porównując tę maszynę i nowoczesne samoloty odrzutowe m.in. MiG-i, F16, byłem pełen podziwu, że na takich maszynach nasi rodacy wygrywali pojedynki powietrzne z niemieckimi Me Bf 109. Interesujące były również wystawy statyczne obrazujące podniebną

du na bezpieczeństwo zostały wstrzymane. Na szczęście po niezbyt długiej przerwie rozpoczęli swoje loty piloci z Włoch ze słynnej grupy Liberata D'Aniello. Ich program zrobił duże wrażenie zwłaszcza trójkolorowe smugi barwnego dymu tworzące flagę państwa Włoch. Oprócz Włochów także ładnie prezentowali się na niebie Szwajcarzy i Hiszpanie. Oczywiście o Polakach również należy wspomnieć, ale oni zawsze prezentują wysoką klasę. Polski zespół akrobacyjny Białe-Czerwone Iskry z Dębli na również wykorzystał do pokazów barwny dym tworzący flagę Polski. Pod koniec pokazów Air Show zostały zaprezentowane samoloty z okresu II wojny światowej. Wśród nich, zachowany jedyny na świecie PZL P.11c, samolot myśliwski polskiej konstrukcji z okresu przedwojennego. Wiosną

historię naszych dzielnych pilotów, między innymi z Dywizjonu 303. Ponadto można było zwiedzić czołg i przekonać się, jak mało miejsca jest w tak ogromnej maszynie. Bardzo się cieszę, że tego wyjątkowego dnia mogłem obejrzeć świetne akrobacje lotnicze w moim rodzinnym mieście. ■

August Frank 5e

„Rozmowa w 34 minuty z...” panią Danutą Kuźmiuk

Redakcja młodzieżowej gazety szkolnej „Monitor 34” rozpoczęła cykl spotkań pod hasłem „Rozmowa w 34 minuty z...”, których celem jest zaprezentowanie ciekawych osobowości, przedstawienie nietypowych pasji radomian oraz udowodnienie, że każdy może osiągnąć sukces

Pierwszym zaproszonym gościem była pani Danuta Kuźmiuk, która pracuje w naszej szkole nieprzerwanie od 1982 roku jako nauczycielka matematyki.

Ciekawie opowiadała o zadaniach, jakie wiążą się z pełnieniem funkcji dyrektora Publicznej Szkoły Podstawowej nr 34 w Radomiu. Przyznała, że w swoim życiu pasjonuje się: literaturą, podróżami oraz muzyką. Zgromadzona publiczność z kl. 6c żywo reagowała na wypowiedzi gościa i nagradzała je brawami, zwłaszcza gdy pani dyrektor wspominała swoje szkolne lata.

Spotkanie było nagrywane przez uczniów kl. 8d: Mikołaja Wabika i Igora Mularskiego. Wywiad z gościem poprowadzili dziennikarze „Monitora 34”: redaktor naczelny Jakub Chmielewski oraz Anna Mastalerz i Tomasz Olchowcy. ■

Felieton — Nowe sale, nowe problemy

Niektóre szkolne pomieszczenia gospodarcze zostały zamienione na sale lekcyjne. Różnią się rozmiarami i dodatkowym „a”

Budynek szkoły ten sam od 55 lat, a sal jakby więcej 203a, 204a, 001, 002 Dodanie tych sal było konieczne z powodu olbrzymiej ilości uczniów w bieżącym roku szkolnym. Nawet panie pracujące w obsłudze szkoły dyżurują przy biurku w szatni. Oto skutki reformy oświaty! Co się dzieje na drugim piętrze? Już na początku roku szkolnego zaczęły się problemy z krzesłami w 204a, bowiem klasa, która miała w tym czasie zajęcia, składała się z około 30 osób, więc zaczęły się pielgrzymki do sali 204 po krzesła, których w nowej sali było o wiele za mało. Tak mijało 10 minut lekcji. Właśnie, pierwsze minuty to koszmar. Na korytarzu jest straszliwy harmider, a po wejściu do sali sytuacja niewiele się poprawia. Zazwyczaj dzieje się tak za sprawą „spóźnialskich”, którzy właśnie nie pamiętają, gdzie mają lekcje albo wracają z obiadu albo biegną z zakupami ze szkolnego sklepiku. Niełatwa jest sytuacja nauczyciela, który traci przez to zamieszanie czas, nie realizuje tego, co zaplanował, a i my uczniowie to zamieszanie odczuwamy na własnej skórze, bo mamy więcej do zrobienia w domu. W trakcie lekcji też zdarzają się problemy, np. gdy ktoś chce iść do toalety i przechodzi przez obie sale, rozkojarzając uczniów z obydwu klas, albo gdy obaj nauczyciele emitowane są nagrania z płyt i wszyscy słyszą, oczywiście też w drugiej sali.

Uczniowie, którzy mają teraz kilka dodatkowych sal i lekcji zaczynających się już od 7³⁰, często też myślą się, gdzie mają lekcje. Ileż to razy zdarzyło się, że ktoś biegnie, nie mogąc znaleźć swojej klasy, która jest schowana na przykład w 203a, za salą 203? Wtedy spóźnia się i dostaje punkty minusowe. Muszę powiedzieć, że kolegom z mojej klasy i mnie też zdarzały się takie sytuacje. Rok szkolny trwa dziesięć miesięcy i nie pozostaje nam nic innego, jak każdego dnia cierpliwie uczyć się języka polskiego z piosenkami po angielsku w tle w sali 204a oraz języka angielskiego z polską odmianą przez przypadki w sali 204. Do widzenia! Good bye! ■ *Maciej Kucharski 6c*

GWIAZDOZBIÓR

Mariola Włodarczyk, Al Pacino i złoty medal

Ulubiony kwiat:

Moim ulubionym kwiatem jest róża. Uwielbiam jej piękny zapach, magiczny kolor i całą jej budowę. Kojarzy mi się z pięknymi chwilami mojego życia.

Film, który nigdy mi się nie znudzi:

Bardzo lubię dobre kino i oglądam dużo filmów. Często wracam do kultowych filmów np.: „Przeminęło z wiatrem”, „Pulp fiction”, „Va Bank”, „Przekręt”. Lubię filmy w reżyserii Woody Alena. Moim ukochanym filmem jest „Zapach kobiety” w reżyserii Martina Bresta, ze wspaniałą rolą Al Pacino.

Chciałabym zobaczyć:

Fiordy i białe noce w Norwegii, USA-NYC, Floryda, Miami, Australia, Japonia, Chiny, Rosja-Moskwa, Petersburg.

Ulubiona książka:

Z młodzieńczych lat moją ulubioną książką była „Ania z Zielonego Wzgórza”, opowiada o jej przygodach, okresie buntu, pierwszej miłości. Obecnie czytam książki z cyklu „Pisane przez życie” np. książki Casey Watson. Lubię książki Joanny Chmielewskiej, te nowe i stare. Od czasu do czasu lubię też czytać kryminały.

Wymarzone miejsce:

Moje wymarzone miejsce na Ziemi to tu, gdzie jestem, gdzie mieszkam, gdzie spełniają się moje pragnienia. Przy moich najbliższych osobach: rodzinie, przyjaciółach. Tu jestem szczęśliwa.

Człowiek, którego podziwiam:

Chociaż moja mama nie jest bohaterem, to jest moim życiowym autorytetem. Od dzieciństwa wpoila mi najważniejsze wartości życiowe. Uczyła mnie, jak postępować, czego nie robić, jak być dobrym człowiekiem. Jestem jej za to bardzo wdzięczna. Za to, co dla mnie zrobiła i nadal robi.

Pierwsza randka:

Na pierwszą randkę umówiłam się z chłopakiem w ósmej klasie, ale nie zrobił na mnie wielkiego wrażenia, gdyż nie pamiętam nawet jego imienia.

Ulubione danie:

Bardzo lubię jeść, a jeszcze bardziej gotować. Mam wiele ulubionych potraw i trudno mi wymienić wszystkie.

Pierwsza iza:

Przyjście na świat mojej córki Magdaleny sprawiło mi ogromną radość. Płakałam bardzo, ale były to łzy radości i szczęścia.

Pierwszy sukces:

W ósmej klasie, szkoła wystawiła mnie do wojewódzkich zawodów w lekkoatletyce. W biegu na 60 m zdobyłam złoty medal, który mam do dzisiaj. ■ *Anna Mastalerz 6c*

Rozmowy (nie)kontrolowane – Moje tutu i pointy

Kocha taniec klasyczny. Żyje w baletowym świecie. Uważa, że „Gdy tancerz tańczy, ziemia pod nim staje się święta”. Rozmowa z Marią Rzewuską z klasy 6a

Tańczysz w balecie od 8 lat. Jak wyglądały początki?

Zawsze lubiłam tańczyć, ale niestety zajęcia w Radomiu były dla dzieci w wieku czterech lat. Pamiętam pierwsze chwile z parkietu jedynie z opowieści, ale niektóre są bardzo zabawne, czyli na przykład ten moment, gdy mama musiała się tłumaczyć panu, dlaczego nie powiedziała, że córka ma mniej niż 4 latka. Ale co zrobić, gdy taki mały szkrab prosi cię codziennie o zapisanie na ukochane zajęcia.

Kto jest twoim instruktorem .Gdzie tańczysz?

Obecnie tańczę pod okiem pani Anny Linnik, absolwentki Akademii Baletowej A. Wagarowej w Sankt Petersburgu. Uczęszczam do szkoły baletowej w Warszawie.

Podobnie w baletowym świecie dużo się dzieje. Gdzie wyjeżdżasz, w jakich programach już tańczyłaś.

Całkiem sporo się tego zebrało. Na pewno moim największym osiągnięciem jest trzecie indywidualne miejsce oraz drugie miejsce w duecie na Konkursie Sztuki Baletowej w Elblągu. Zajęłam: drugie miejsce w kategorii duetu na „Konkursie Sztuki Baletowej w Elblągu”, trzecie oraz pierwsze miejsce na Krajowych Mistrzostwach International Dance w Wałbrzychu, trzecie miejsce na Konkursie Taneczne Pejzaże w Górze Kalwarii oraz pierwsze i trzecie miejsce w Kołobrzegu na Mistrzostwach Świata OSSA „World Dance Week 2017”. Oczywiście jest tego więcej, ale nie pamiętam wszystkich.

Opisz strój baletnicy.

Na ćwiczenia zakładam body, które są zwykle czarne lub białe, rajstopy (białe),

baletki lub pointy (zależy od lekcji) oraz cheszę się na prosty kok z wypełniaczem. Na rozgrzewkę mam ocieplacze. Natomiast na moje występy body zmieniają się w pięknie ozdobione, cieniowane tutu, rajstopy są gładkie i niewyszorowane o parkiet, pointy raczej są te same, a koczek jest bardziej dopracowany i wykończony kwiatkiem lub koroną.

Mówi się, że balet to zajęcia dla małych dzieci. Czy zgadzasz się z tym?

Nie. Niektórzy twierdzą, że jeżeli powiedzmy taka jedenastolatka chodzi na balet, to zachowuje się bardzo dziecinnie. Inni śmieją się z niej, gdy ćwiczy w szkole czy występuje na festynach. A ty, potrafiłbyś zrobić wszystko identycznie? Jak można śmiać się z mistrza Polski, a potem świata?

Co to są pointy?

Pointy są używane w tańcu klasycznym do stawiania na czubkach oraz ostatnio w tańcu współczesnym. Pointy wytwarza się sklejaąc wiele warstw różnej grubości kartonu i materiału, czubki point robi się także z gipsu, wierzch baletki pokrywa najczęściej satyna. Mają skórzane podeszwy, z ich przodu znajduje się krótki ściągacz i – nie zawsze – para troczków (wstążek), które zawiązuje się dla zabezpieczenia kostki lub gumka (istnieją różne metody ich przyszywania) podtrzymująca pointę. Natomiast na palce stopy nakładamy *wkładkę* (najczęściej silikonową) lub watę, by zapobiec zranieniu. Aby móc używać point, trzeba je „wyrobić”. W celu lepszego kontrolowania ruchów w czasie tańca przed wejściem na scenę nacierane są kalafonią. Na początku pointy były bez troczków, bez gumek, co powodowało częste kontuzje kostek. Pointy często się łamały i były nie-

trwałe. Niektóre tancerki nie miały paznokci u stóp. Rozwój nastąpił później. Dziś pointy nie powodują takich uszkodzeń. Są wytrzymałe, ale żeby móc ich używać, trzeba mieć wyćwiczoną i mocną stopę.

Czy dbasz o swoje żywienie i o swój wygląd?

Są baletnice, które muszą dbać o dietę, ale ja nie muszę. Jem to, co mi się podoba. **Marzysz o wielkiej scenie? Kto jest twoim wzorem w świecie baletu.**

Tak właściwie to chciałbym wystąpić w przedstawieniu baletowym „Jezioro Łabędzie” oraz kontynuować udział w licznych konkursach, ale wolę nie wybiegać za daleko w przyszłość. Lubię dużo baletowych przedstawień, ale nie mam ulubionej tancerki.

Jak wyglądają ćwiczenia?

Rozgrzewkę zaczynamy od głowy, nadgarstków oraz kostek. Potem przechodzę do wymachów, skłonów pleców, następnie pani prowadzi zajęcia przy drążku. Mam też zajęcia indywidualne, na których pani układa mi solówkę, przekazuje ćwiczenia lub dopracowuje stare. Na zajęciach grupowych zaś zazwyczaj są: ćwiczenia po przekątnej, układ albo ćwiczenia na środku.

Czy wiążesz przyszłość z baletem?

Balet to moja pasja, ale nie mam zamiaru wiązać z tym przyszłości. Może... gdy będę dorastała... będę chodziła na zajęcia... Jednak żeby starać się o miano primabaleriny, to już nie dla mnie. Wtedy nie można robić już nic innego. Trzeba tylko wytrwale ćwiczyć i ćwiczyć. A ja chciałabym zostać w przyszłości lekarzem, choć jeszcze nie wiem, jakiej specjalizacji poświęcę moje życie zawodowe. ■ *Tomasz Olchowy 6c*

Zgadnij, co to?

Gdy słońce wysoko i wiatr łagodny,
łódzie po nim mkną gładko.
Gdy stoją na nim bałwany,
ptaki zbijają się w stadko. *(zremo)*

Płactwo domowe niestrzeżone- zagrożone jest,
gdy po cichu ten zwierz skrada się. *(isl)*

Może być powietrzna,
w orkiestrze być może,
byś nią był sam, nie daj Boże!
(ątarb)

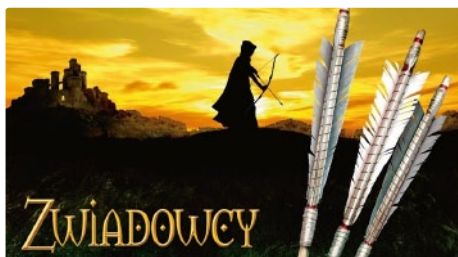
■ *Nina Węgrzecka 6c*

CZYTANIE Z KLASĄ – „Zwiadowcy”

Autorem cyklu „Zwiadowcy” jest John Flanagan. Na serię składa się 14 książek, które wiążą nie tylko postaci głównych bohaterów, ale też fabuła, która zachęca do sięgania po kolejne części „Zwiadowcy”

To powieść fantasy, jednak bez magii, a tylko z fantastycznymi istotami i mało realistycznymi umiejętnościami bohaterów. Tytułowi zwiadowcy to ludzie od zadań specjalnych, w mistrzowskim stopniu wyszkoleni z korzystania z łuku i dwóch noży do walki wręcz. Jest ich 50, po jednym do każdego z lenn fikcyjnego kraju Arelun. Bohaterami całej serii są zwiadowca Halt i jego przyszyły uczeń Will. W pierwszej części dowiadujemy się, jak zeszyli się ich drogi, a później poznajemy trudną drogę Willa do stania się prawdziwym zwiadowcą. Głównym złym charakterem większości książek jest władca jednego z ważniejszych lenn w królestwie- lord Morgarath, który chce przejąć władzę w Arelunie. Autor stworzył spójny świat, ciekawe i niejednoznaczne

postaci, które wymieniają uszczypliwe uwagi na temat wydarzeń oraz wartką akcją, cały czas trzymającą w napięciu. Powstały

też dwie części opowiadające o przygodach dorosłego Willa i dwie mówiące o ważnych wydarzeniach sprzed podstawowej sagi. Jest to seria, którą polecam każdemu, bo to drugi najlepszy cykl książek, jakie do tej pory przeczytałem. ■ *Maciej Kucharski 6c*

IVOTEKA – „Men in Black”

Film amerykańskiej produkcji pt. „Faceci w czerni” w reżyserii Barry’ego Sonfelda pojawił się na ekranach kin w Polsce 1 lipca 1997 r.

„Faceci w czerni” ma dwadzieścia jeden lat i dalej swoją oryginalną fabułą i prowadzoną przez cały film akcją zachwyca wszystkie osoby kochające filmy gatunku science fiction i space fantasy. Ciekawa i fantastyczno-naukowa fabuła rozpoczęła się w 1997 roku, gdy na pewnej farmie położonej na obrzeżach Nowego Yorku

rozbija się statek kosmiczny z pewnym osobnikiem. Właściciel farmy postanawia sprawdzić, o co chodzi. Gdy podchodzi do dołu, w którym rozbił się statek, napastnik zabiera go i od tego momentu rozpoczyna się wartka akcja filmu. W tym czasie agent K wraz ze swoim partnerem agentem D przechwytyją podróżujących imigrantów z Meksyku, a wśród nich jednego, który jest kosmitą. W następnych scenach, agent K postanawia zwolnić agenta D, ponieważ ten był już jego zdaniem za stary na takie misje. Agent K poszukuje partnera, którym stanie się policjant komendy miejskiej Nowego Yorku, z którym będzie zwalczać złych kosmitów przybywających na ich planetę. I w taki sposób zaczęła się historia sagi filmowej pt. „Men in black”. W filmie występowali bardzo sławni aktorzy tacy jak: Will Smith lub Tommy Lee Jones, którzy moim zdaniem odegrali swoją rolę doskonale. Szczególnie rozbawiła mnie scena, gdy kosmita rozciągnął sobie twarz farmera. Jedną z emocjonujących scen była ta, w której agent K i agent J jechali fordem na przyspieszeniu. Reżyserem był Barry Sonnenfeld. Muzyka Dannego Elfmana pasowała do scen akcji. Animacje Jima Millera były na miarę XXI wieku. Produkcją filmu zajęła się firma „Columbia Pictures”. Moim zdaniem „MIB” był zabawny i emocjonujący. ■ *Iwo Sola 6c*

Game Zone - FIFA 19

Najnowsza odsłona najpopularniejszej serii piłkarskiej - FIFA 19 - odzyskała licencje na europejskie puchary, czyli Ligę Mistrzów oraz Ligę Europy

To oczywiście nie jedyna nowość w grze, jednak na pewno najbardziej przyciągająca uwagę. Wprowadzenie tych rozgrywek do gry to przede wszystkim nowa oprawa na stadionach, a także zmienione menu przedmeczowe oraz w trakcie spotkania.

Już od trzech edycji gry możemy się wcielić w Alexa Huntera, którego głównym celem jest wygranie Ligi Mistrzów. Zwiastuny gry i wiele informacji przed premierą wskazywały na to, że główny bohater trafi do Realu Madryt, gdzie stanie przed możliwością napisania nowej historii - zdobycia pucharu po raz czwarty z rzędu.

Ultimate Team, który od momentu swojej premiery czyli od FIFY 10 jest trybem gry cieszącym się największą popularnością, doczekał się dużych zmian. Największą z nich jest usunięcie trybu Sezony online i dodanie w jego miejsce Division Rivals. Istotną zmianą jest również zmiana nagród, które w poprzednich odsłonach wzbudzały wiele kontrowersji wśród graczy. W tym roku został też usunięty turniej kwalifikacyjny do FUT Champions, w zamian otrzymaliśmy możliwość zdobywania punktów dających przepustkę do gry w Lidze weekendowej odbywającej się od piątku do niedzieli.

Najmniejsze zmiany ujrzymy w trybie kariery menedżera, w którym to wcielamy się w rolę nieznanego szkoleniowca i staramy się zdobyć jak najwięcej tytułów. Najważniejszą jest wprowadzenie większego realizmu w negocjacjach transferowych.

Uważam, że FIFA 19 jest bardziej zaawansowana technicznie od poprzednich edycji, szczególnie zwraca uwagę odświeżona grafika. Jest to ciekawa propozycja na rynku gier szczególnie dla jej wielbicieli. ■

Igor Śródowski 6c

Autoholowanie – Ghost

Rolls-Royce Ghost to samochód produkowany w Anglii w Goodwood i West Sussex od 2009 roku. Marka Rolls-Royce należy do koncernu motoryzacyjnego BMW (Bayerische Motoren Werke)

Ghost jest samochodem dla bardzo bogatych ludzi, ponieważ jego wersja Black Badge Sedan I kosztuje ponad milion, a utrzymanie takiego samochodu do najtańszych nie należy. Jest to 4 drzwiowy sedan z drzwiami otwieranymi pod wiatr. Pomimo stosunkowo dużej masy (około 2400 kg) dzięki 570 KM, generowanym przez silnik V8, pojazd rozpędza się w 4,9s do 250 km/h, a przy zwykłej jeździe spala ok. 13 l paliwa na 100 kilometrów. Gdyby

zainspirowana historią. Nawiązuje ona do legendarnego Silver Ghosta (produkowanego w latach 1906–1926), który brał udział w Austrian Alpine Trials w 1913 roku (jeden z pierwszych wyścigów motorowych). Zespół Rolls-Royce Works Team, z kierownicą Jamesem Radleyem, wygrał mierzący blisko 3000 kilometrów wyścig wytrzymałościowy. 4 marca 2014 roku w Genewie zaprezentowano zmodernizowaną wersję pojazdu o nazwie Rolls Royce Ghost Se-

nie to, że jest taki ciężki, i byłby idealny do driftu, ponieważ ma napęd na tylną oś. Samochód jest bardzo wygodny, a za dopłatą można np. w zagłówku fotela kierowcy i pasażera zamontować monitor. Największym konkurentem Rolls-Royce'a Ghost jest Bentley Continental, który również produkowany jest w Anglii. Ciekawostką jest to, że w 2013 roku producent zaprezentował wersję Rolls-Royce Ghost Alpine Trial Centenary Collection. Edycja ta została

ries II. Po modernizacji w samochodzie m.in. montowano lampy led do jazdy dziennej, 10,5 calowy wyświetlacz z nowym systemem do nawigacji oraz pokładową sieć WiFi. Rolls-Royce Ghost jest często wybierany przez milionerów, ze względu na jego wygląd. Według mnie jedyną wadą tego luksusowego pojazdu są jego wymiary zewnętrzne. Samochód mierzy bowiem około 5.5m długości, co w pewnych warunkach może sprawiać problemy z parkowaniem.

(ANI)MALSY – Lama królowa Instagrama

To zwierzę możesz spotkać prawie wszędzie: na koszulkach, piórnkach, teczkach, kubkach, poduszkach itp. Pluszowa lama stała się nawet królową Instagrama (@llamawithnodrama)!

Skąd taka nagła popularność tak zwykłego zwierzęcia? Lamy to ssaki z rodziny wielbłądowatych zamieszkujących górzyste rejony Ameryki Południowej. Te zwierzęta są niezwykle różnorodne pod względem wyglądu. Występują w kolorach od czarnego, brązowego, po kremowy i biały. Bywają nawet łaciate. Mają długie kończyny, cienkie kopyta oraz długą szyję. A ich wełnista, miękka sierść może osiągnąć nawet 40 cm długości. Głównym pokarmem lam jest trawa, liście drzew oraz kora.

To zwierzę zostało udomowione ok. 5 000 lat p.n.e. na terenie Andów w Ameryce Południowej. W dawnych czasach były wykorzystywane jako pożywienie, pozyskiwano z nich skórę i wełnę; były także jednym ze środków transportu. Dziś przewożą towary, również pozyskujemy z nich wełnę, także służą jako doskonałe „psy pasterskie”. Na pozór te zwierzęta wydają się być ciepłe i łagodne. Jednak lamy nie są tak przyjazne, jak można sądzić po ich wyglądzie. Mogą bardzo boleśnie ugryźć

swoim kłębem, który znajdują się w górnej szczęce. Oprócz gryzienia, ich sposobem na atak, jest plucie śliną zmieszaną z treścią pokarmową i sokiem żołądkowym. To zachowanie wydaje się być odrażające, ale za to jest bardzo skuteczną obroną. Ciekawostką u lam jest to, że są bardzo wytrzymałe - mogą przenieść ciężar o wadze 50kg nawet na wysokość 5 tys. m n.p.m i odległość 26 km. Zwierzęciem podobnym do lamy, również z rodziny wielbłądowatych, jest alpaka. To zwierzątko jest nieco mniejsze i zdecydowanie przyjaźniej nastawione do człowieka. Dziś wizerunek lamy i alpaki jest bardzo popularny i często wykorzystany w dekoracjach wnętrz i odzieży.

■ Anna Mastalerz 6c

Testujemy – Kultowy Azjata, Samsung Galaxy J5 2016

Każdy zna ten kultowy telefon koreańskiego producenta. Sprzęt sprzedawał się kiedyś, jak ciepłe bułeczki. Dalej cieszy się dużą popularnością i uznaniem, choć powoli zastępują go nowsze smartfony

Jego wielkość to 5.2", czyli nie jest mały, ale nie jest też tak duży jak flagowce. Jego tylny aparat to 13 Mpix, a przedni to 5 Mpix. Gdyby jakiś telefon teraz kosztował, tyle co ten kiedyś, i miał taki aparat, byłby niewart swojej ceny, ale obecnie ten telefon jest na niewielki budżet. Ma 4-rdzeniowy, procesor, czyli jego konkurent, Huawei P8 Lite tutaj wygrywa. Jest wyposażony w system Android Marshmallow, obecnie była aktualizacja do Android Nougat. Jego taktowanie procesora, to 1,2Ghz. Przez to radzi sobie

trochę wolniej z nowszymi aplikacjami i grami, więc może być wykorzystywany do YouTube zamiast do gier. Zdjęcia nie wychodzą zawsze ostre, ale jak się włączy tryb profesjonalny, można w aparacie robić cuda. Podsumowując, ten telefon jest dobry, ale na mały budżet.

■ Ignacy Kramarski 6c

Jesteś(My) - Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy

Każdy mieszkaniec Polski i wielu ludzi na całym świecie, chociaż raz w życiu usłyszał o finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Czym właściwie jest WOŚP, kto ją założył i jaki jest jej cel?

Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy (WOŚP) to fundacja, która powstała w Warszawie i nieustannie działa od 2 marca 1993 roku. Jej założycielem jest Jerzy Owsiak. Działalność WOŚP polega na organizowaniu raz w roku, w wyznaczonym dniu, ogólnopolskiej akcji charytatywnej, z której całkowity dochód przeznaczony jest na zakup sprzętu medycznego dla ratowania życia osób chorych, dzieci i pomoc w poprawie ich zdrowia.

W trakcie całej działalności wolontariusze WOŚP zebrali ponad 951 mln zł.

W roku 2018, pozyskane od darczyńców środki w wysokości ponad 105 570

801,49 zł pozwoliły na zakup sprzętu dla oddziałów noworodków. Warto wspomnieć, że w pierwszym finale zbierano 2 422 465 zł, co pokazuje, jak rosnąca jest popularność akcji Jerzego Owsiaaka i jak bardzo angażuje się w nią społeczeństwo z kraju i ze świata, gdyż środki pieniężne płyną również z zagranicy.

Pomoc finansowa na zakup sprzętu medycznego jest możliwa dzięki zaangażowaniu wolontariuszy, licytacji przedmiotów znanych postaci ze świata sportu, artystów, przedsiębiorców i ludzi o wielkim sercu. W dniu finału WOŚP, na terenie całego kraju, organizowane są liczne koncerty, podczas których artyści pracują bez honorarium, a uczestnicy wrzucają pieniądze do oznakowanych specjalnie puszek. Tradycją każdego finału Orkiestry jest to, że o godzinie 20⁰⁰ na skwerach i placach koncertowych w całym kraju puszczane jest tzw. „światelko do nieba” w postaci pokazu fajerwerków, zapalonych świec i lamponów. W roku 2019, WOŚP zagra w dniu 13 stycznia po raz 27. Nie może nas tam zabraknąć, bo to piękna i wzniosła akcja, podczas której jednoczymy się i pomagamy potrzebującym. ■ Mateusz Kozicki 6c

wielka orkiestra
świątecznej
pomocy

Na pulpicie – dawka adrenaliny, czyli Festiwal BIKE WEEK

Miałem możliwość uczestniczyć w zlocie miłośników dwóch kółek w Szklarskiej Porębie. Pierwszy raz widziałem tak ogromną imprezę. Festiwal Bike Week to skumulowana dawka emocji dla entuzjastów aktywności rowerowych

W programie imprezy znalazły się zawody różnych odmian kolarstwa tj. kolarstwo górskie, szosowe, wycieczki rowerowe z rodziną i przewodnikiem a także zastrzyk adrenaliny dla wielbicieli ekstremalnych dyscyplin, m.in. Dirt Jumping – ewolucje rowerowe w powietrzu, czy Air Water Show, skoki na rowerach do wody, poprzedzone freestyleowymi trikami.

Zawody w różnych odmianach kolarstwa, a także ekstremalne pokazy przyciągnęły

KLASOWE ANANASY

Ananasy z szóstej klasy

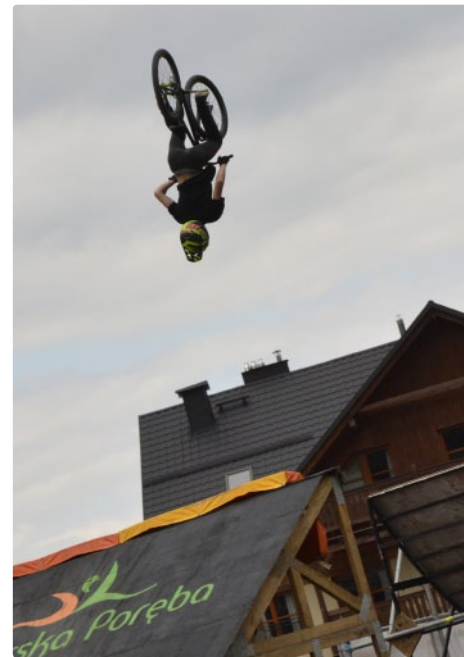
Opiekę nad klasą 6a sprawuje pani Anna Zaręba. Przewodniczącą jest Patrycja Gębka. Uczniowie klasy mają wiele talentów i pasji takich jak: śpiew, piłka nożna, akrobatyka, taniec czy tenis. Pasją Marii Rzewuskiej jest balet. W ubiegłym roku klasa nagrywała film do akcji „Super koderzy” oraz odwiedziła Fabrykę Czekolady Wedel w Warszawie. Uczniowie są bardzo ze sobą

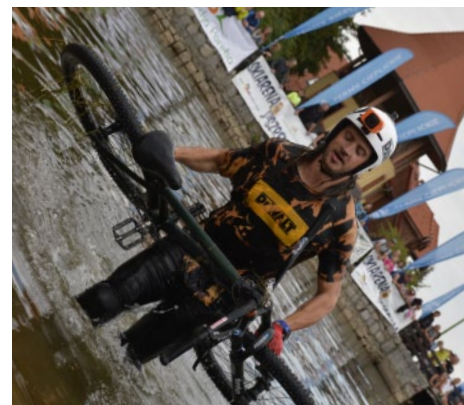
zżyci. Klasa chętnie uczestniczy w konkursach różnego typu- od matematycznych aż do sportowych. Uczniowie są pełni energii, ale gdy miejsce wymaga powagi, zachowują się wzorowo, dając przykład swoim zachowaniem. Wszyscy bardzo lubią razem spędzać czas na zabawie czy nauce. Uczniowie bardzo chętnie biorą udział w różnych akademiach oraz w ważnych uroczystościach i wydarzeniach szkolnych.

■ Tomasz Olchowcy 6c

zarówno takich amatorów jak ja, ale i rowerowych wyczynowców. Liczba uczestników, zwłaszcza kolarstwa górskiego, liczona była

w setkach i tworzyły ją uczestnicy z różnych stron świata. Jednak na takie wyzwanie rzetelnie przygotowali się organizatorzy imprezy. Wszystkie konkursy były dokładnie opisane i skomunikowane. Publiczność dopisała i kibicowała wszystkim uczestnikom konkursu. Moje serce zdobyły ekstremalne pokazy, podczas których rowerzyści wykonywali powietrzne kolarskie ewolucje, których zwieńczeniem był skok na rowerze na platformę unoszoną na wodzie. Zdarzały się przypadki wodnych lądowań z rowerem do wody, na szczęście jezioro było płytkie. Trzymające w napięciu były także ewolucje miłośników rowerowego freestyle'u, wysokich skoków i kombinacji imponujących trików. Uczestnikami byli zawodnicy reprezentujący Polskę, Słowację, Czechy wśród >>>

Odpalamy TV — Na sygnale

Serial „Na sygnale” opowiada o życiu codziennym ratowników. Przedstawia losy głównych bohaterów: Piotra (Dariusz Wieteska), Martyny (Monika Mazur), Wiktora (Wojciech Kuliński)

Ratownik medyczny to osoba wykonująca zawód medyczny, posiadająca wiedzę i uprawnienia do udzielenia pierwszej pomocy medycznej w różnych sytuacjach np.: wypadkach, nagłych wezwaniach do domu poszkodowanego a w szczególności w sytuacji nagłego stanu zagrożenia życia lub zdrowia. Ratownik medyczny podczas udzielania pierwszej pomocy ko-

rzysta z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszowi publicznemu, zgodnie z zapisami medycznymi. Jest to zawód wymagający obszernej i interdyscyplinarnej wiedzy medycznej oraz umiejętności. Serial przedstawia czasem śmieszne sytuacje, jak również poważne, trzymające w napięciu. Wyemitowano 201 odcinków serialu „Na Sygnale”, którego akcja odbywa się między innymi w szpitalu w Leśnej Górze. Polecam ten serial, dla mnie jest bardzo interesujący, ponieważ przedstawia wiele sytuacji i uczy, jak należy zachować się, gdy ktoś potrzebuje pomocy. Lubię go oglądać, bo w przyszłości chciałabym zostać ratownikiem medycznym i udzielać pierwszej pomocy w nagłych sytuacjach, niekiedy ratować życie ludzkie. Zachęcam do obejrzenia tego serialu, ponieważ naprawdę warto wiedzieć, co zrobić w danej sytuacji. Serial nadawany jest w TVP2 w środy o godzinie 21:50. ■ Oliwia Gniadek 6c

>>> których były same gwiazdy tej konkurencji. Bardzo podobał mi się program pokazany przez polskiego reprezentanta. Zaimponowała mi jego odwaga i lekkie podejście do rowerowych trików bez zbędnego tzw. napięcia, ale bardzo profesjonalne i ładne przygotowanie do zawodów. Zresztą zobaczcie sami na załączonych zdjęciach J. Festiwal Bike Week to super impreza, na której można było podziwiać umiejętności mistrzów dwóch kółek, którzy chwaliли się swoimi niebywałymi umiejętnościami podczas pokazów freestyle'owych skoków na rowerze. ■ August Frank 5e

Mati poleca — czekoladowe muffinki z kuchni Mateusza

Witajcie w mojej kuchni delicii kulinarnych. Dzisiaj pokażę Wam, jak zrobić wysmienite w smaku- muffiny czekoladowe, przysmak dla lasuchów, którzy lubią domowe wypieki

Ilość muffin: 12

Czas przygotowania: około 1 godziny i 10 minut

Składniki:

1 i ¼ szklanki mąki
3 i ¼ szklanki kakao
½ szklanki cukru
2 pełne łyżeczki proszku do pieczenia
2 jajka
½ szklanki oleju
½ szklanki mleka

Składniki do dekoracji:

¾ tabliczki czekolady mlecznej
½ tabliczki czekolady gorzkiej
2-3 łyżki mleka
100 gram malin
12 listków mięty

Do miski wsypujemy mąkę, kakao, cukier, proszek do pieczenia i dokładnie mieszamy. Następnie wbijamy do niej 2 jajka i wlewamy olej oraz mleko. Wszystko miksujemy nie dłużej niż 3-4 minuty. Uzyskaną masę wlewamy do foremek nasmarowanych wcześniej masłem i posypanych bułką tartą.

Piekarnik rozgrzewamy do 185 °C (na trybie „górną-dół”). Muffiny pieczemy dokładnie 20 minut. Po upływie tego czasu, wbijamy wykałaczkę w jedną z nich i sprawdzamy, czy wykałaczka jest sucha. Jeśli nie, to kontynuujemy pieczenie do momentu, aż kolejna będzie sucha. Po wyjęciu z piekarnika, wyciągamy muffiny z foremek i zostawiamy do wystygnięcia. W tym czasie robimy „gorącą kąpiel” (miska w gorącym garnku z wodą) i dodajemy czekolady. Po ich rozpuszczeniu, dolewamy mleko. Następnie polewamy każdą muffinkę gorącą czekoladą, ozdabiamy miętą i malinami.

Odstawiamy do lodówki na 15 minut do zastygnięcia czekolady.

Smacznego! ■ Mateusz Kozicki 6c

Jak szybko... wyzdrowieć

Okres jesienno-zimowy kojarzy mi się z kolorowymi liśćmi, żółdziami czy kasztanami. Niestety kojarzy się także z przeziębieniami i chorobami. Mam nadzieję, że większość z Was czuje się dobrze i nie będzie musiało korzystać z porad, które przedstawię poniżej

Jeśli czujesz się osłabiony, albo boli Cię gardło, przede wszystkim ubieraj się ciepło i pij dużo ciepłych napojów. Domowe sprawdzone sposoby na zwalczanie przeziębienia w mniejszym lub większym stopniu mogą się okazać pomocne. Chociażby jednym z takich sposobów jest np. dodanie goździka do ciepłej herbaty (goździk posiada właściwości przeciwbakteryjne, przeciwbólowe oraz przeciwzapalne) czy też cytryny lub plastra imbiru, który również działa podobnie jak goździk. Latem jest czas na robienie przetworów, najlepszym takim przetworem, skutecznym na przeziębienia jest sok z malin, który można pić z ciepłą herbatą lub ciepłą wodą. Sok z malin działa rozgrzewająco i ma dużo witaminy C.

O właściwościach miodu nie muszę się raczej rozpisywać, gdyż zapewne nasze babcie już wszystko nam o nim powiedziały... Osobiście, moim sprawdzonym sposobem na kaszel jest syrop z buraka czerwonego.

Ważną kwestią jest regularne spożywanie ciepłych, regenerujących posiłków np. rosół, który dobrze wpływa na osłabiony organizm. Posiłki powinny być lekkostrawne, ale

kaloryczne, aby dawały nam energii do walki z przeziębieniem. Należy również się

zbytnio nie forsować, przemęczać, najlepiej jest wypoczywać. Skutecznym zabiegiem jest wykonanie masażu z olejku kamforowego. Na bolące gardło dobrym specyfikiem są płukanki np. z szalwii, wody z solą, rumianku, które działają antyseptycznie, zmniejszając ból i zaczerwienienie gardła. Ostatecznie, jeśli domowe sposoby nie skutkują należy zgłosić się do lekarza, który zadecyduje o dalszym sposobie leczenia i przepisze jakiś lek. ■ Nadia Zaremba 6c

Drogi Pamiętniku!

Niedawno skoczyły się wakacje i musieliśmy wrócić do szkoły. Był to wspaniały czas i chciałabym Ci opisać mój wyjazd do Meksyku

Ponieważ Meksyk leży na innym kontynencie, a mianowicie w Ameryce Północnej, nasz lot samolotem trwał ponad 11 godzin. Jednak ten czas minął mi szybko, gdyż razem z nami leciały moje bardzo dobre koleżanki. W Meksyku jest bardzo gorąco, a różnica czasowa wynosi 7 godzin. My byliśmy na półwyspie Jukatan, w mieście Cancun położonym na wybrzeżu Morza Karaibskiego. Prócz tego, że spędzaliśmy czas na basenach oraz kąpiąc się w turkusowym morzu, byliśmy na trzech wspaniałych wycieczkach. Pierwszą z nich było przylądnięcie na bezludną wyspę Contoy. Jest to mała wysepka, na której ustanowiony został Park Narodowy. Wyspa

porośnięta była pięknymi palmami, leżał białusieńki piasek, a woda w morzu była

przeźroczysta. Pan przewodnik zabrał mnie i moje koleżanki na nurkowanie. Widziałam pod wodą piękne, kolorowe rybki, a także duże płaszczki. Było to dla mnie niesamowite przeżycie. Drugą wycieczką był wyjazd do parku rozrywki Xcaret. W parku tym widzieliśmy przepiękne flamingi, które od zawsze chciałam zobaczyć na żywo. Zobaczyliśmy latające nad naszymi głowami ogromne, kolorowe papugi. Pod naszymi nogami chodziły bardzo duże jaszczurki i nie bały się ludzi. Widziałam ogromne żółwie, krokodyle, delfiny. Można było popływać z rekinami. Przepięknym miejscem było motylarium. Nigdy w życiu nie widziałam tak dużych i kolorowych motyli. Jeden z nich usiadł mi na dłoń i była to dla nas wielka atrakcja. Prócz tego widzieliśmy inne zwierzęta jak tygrysy i pantery. Pierwszy raz w życiu miałam na stopach płetwy i płynęliśmy rwącą rzeką pomiędzy skałami. Miejscami było bardzo wąsko i bardzo ciemno. Na początku bałam się, że sobie nie poradzę, ale po przepłynięciu trzech etapów, około 800m, byłam bardzo szczęśliwa. W parku Xcaret było jeszcze mnóstwo innych atrakcji, a jego głównym celem jest ukazanie historii Meksyku na bardzo różne sposoby. Chciałabym opisać Ci jesz-

cze jedną naszą wycieczką, a mianowicie, wyjazd do miasta Tulum. Najpierw jednak jechaliśmy do miasta Majów z okresu prekolumbijskiego – Coba. Tam wspinaliśmy się na najwyższą piramidę zbudowaną na półwyspie Jukatan. Następnie pojechaliśmy do dwóch Cenot. To naturalne jaskinie w skale wapiennej często posiadające zbiornik wodny. Zeszliśmy na dół i kąpaliśmy się w tych jaskiniach. Woda była bardzo zimna i przeźroczysta, mimo że było bardzo głęboko. Następnie pojechaliśmy do Tulum, gdzie oglądaliśmy ruiny miasta, otoczone murem, położone na klifie Morza Karaibskiego. Jest to jedna z największych atrakcji turystycznych Wybrzeża Majów.

Były to moje najwspanialsze wakacje. Mam nadzieję, że będę miała jeszcze okazję wrócić do Meksyku, bo jest wiele do zobaczenia. Naprawdę warto! ■ Julia Sałek 5e

Sportowy świat

Polacy obronili tytuł mistrzów świata i zdobyli złoty medal

Niedawno odbyły się mistrzostwa świata w siatkówce mężczyzn, w których Polacy zdobyli złoty medal, tym samym zostając najlepszym na świecie. Aby jednak zdobyć wymarzone złoto, musieli zmierzyć się w finale z Wielką Brytanią. Polscy siatkarze bez większych problemów pokonali przeciwników trzy do zera. Nagrodę MVP, czyli najbardziej wartościowego gracza otrzymał

Bartosz Kurek, który nie został powołany do reprezentacji na zeszłych mistrzostwach świata (także wygranych przez Polskę). Poza nim nagrodzeni zostali: Michał Kubiak, Paweł Zatorski oraz Piotr Nowakowski. W naszym składzie znalazło się miejsce dla 21-letniego Jakuba Kochanowskiego. Turniej ten był dla niego debiutem w reprezenta-

cji seniorskiej. Oprócz niego powołani zostali także młodzi gracze – Artur Szalpak i Bartosz Kwolek. Przyszłość naszej reprezentacji zapowiada się bardzo dobrze. Polacy wygrali ostatnio młodzieżowe mistrzostwa świata, w których grał wspomniany wcześniej Jakub Kochanowski. Wracając jednak do starszej reprezentacji, warto wspomnieć o naszym niezastąpionym trenerze Vitalu Heynenie. Jest on Belgiem, lecz zdecydował się poprowadzić reprezentację Polski. Należą mu się wyrazy szacunku, ponieważ dzięki jego doświadczeniu połączonym z umiejętnościami zawodników zdobyliśmy złoty medal. Aktualnie myśli zawodników i trenera koncentrują się na przygotowaniu do Igrzysk Olimpijskich 2020 w Tokio. Do tego czasu reprezentacja znacznie się zmieniła a nowi zawodnicy zastąpią starszych. Być może za cztery lata znowu obronimy tytuł mistrzów świata. Trzymamy kciuki za dalsze sukcesy i czekamy na Igrzyska Olimpijskie w Tokio.

■ Grzegorz Murdza 6c

Stopka redakcyjna

Redakcja MONITOR 34
Publiczna Szkoła Podstawowa nr 34
ul. Miła 18, 26-600 Radom
www.psp34.radom.pl

REDAKTOR NACZELNY
Jakub Chmielewski

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
Maciej Kucharski, Tomasz Olchowcy,
Anna Mastalerz, Iwo Sola,
Mateusz Kozicki, Grzegorz Murdza,
Igor Środowski, Ignacy Kramarski,
Oliwia Gniadek, Nadia Zaremba,
August Frank, Julia Sałek

OPIEKA REDAKCYJNA
Anna Michnicka

UKŁAD GRAFICZNY
Dariusz Nowak

Wszystkie teksty i fotografie publikowane są na licencji CC BY - SA 3.0

Druk:

 VIRGO
POLIGRAFIA
www.virgo.net.pl